

CONGRÈS INTERNACIONAL DE DOCÈNCIA UNIVERSITÀRIA I INNOVACIÓ (CIDUI)

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

TÍTOL

L'impacte del Programa de Mobilitat European Nursing Module (ENM) en els estudis d'infermeria.

1. RESUM

Les experiències en educació internacional són una part essencial en el currículum de l'educació superior en el món d'avui dia. El creixement exponencial de la comunicació i la seva eficiència mitjançant Internet i conferències internacionals fa que els cuidadors siguin multinacionals i multiculturals. Infermeria no es pot quedar enrere i ha d'evolucionar d'acord amb la societat actual.

Un programa de mobilitat de la carrera d'infermeria és l'European Nursing Module. Aquesta iniciativa va començar a l'any 1994 a Anglaterra i la Universitat Rovira i Virgili hi participa activament des de l'any 1997. Està obert a estudiants de la carrera d'infermeria, de màster i professors.

2. ABSTRACT

International education experiences are an essential part of the higher education curriculum in the world today. The exponential growth of communication and its efficiency through Internet and international conferences makes caring multinational and multicultural. Nursing cannot stay behind and must evolve in line with today's society.

A nursing career mobility program is the European Nursing Module. This initiative began in 1994 in England and Rovira i Virgili's University is actively involved since 1997. It is open to nursing students, master degree nursing students and teachers.

3. **PARAULES CLAU:** Infermeria, mobilitat, Espai_Europeu_d'Educació_Superior/
KEYWORDS: Nursing, mobility, European_Higher_Education_Area

4. **ÀREA DE CONEIXEMENT:**

- Ciències Experimentals i de la Salut.

5. **ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS:**

- La internacionalització de la universitat.

6. **MODALITAT DE PRESENTACIÓ**

- Comunicació pòster.

7. **DESENVOLUPAMENT:**

a) **Objectius:**

Donar a conèixer el programa d'intercanvi European Nursing Module (ENM).

b) **Descripció del treball:**

La iniciativa European Nursing Module (ENM) es va fundar a Sussex, Anglaterra a l'any 1994. Es tracta d'un programa d'intercanvi, a nivell internacional, específic de la carrera d'infermeria, a centres adscrits a aquesta xarxa de diferents països del continent d'Europa (1).

És un programa de quatre setmanes de durada. La primera i la quarta setmana al país d'origen, i la segona i la tercera en una de les escoles o universitats membres de la

xarxa. L'idioma comú és l'anglès en tots els intercanvis, sigui quin sigui el país d'origen de l'estudiant (2).

Des de la fundació de la xarxa s'organitzen reunions anuals als diferents països participants de manera rotatòria en les que, representants de les institucions posen en comú temes relacionats amb els intercanvis sorgits durant l'any anterior, noves propostes i noves incorporacions. El sistema té tres oficials escollits per el govern per una durada de 4 anys.

Actualment hi ha 26 institucions de 13 països europeus que participen en aquesta iniciativa. Només poden haver tres institucions d'un sol país per a permetre una àmplia varietat sense deixar que la xarxa es faci massa gran per a poder treballar. Aquesta organització facilita l'intercanvi d'informació sobre la pràctica, l'educació i la investigació en infermeria, experimentar les cultures i millorar la qualitat del cuidatge proporcionat en els països participants. Són els mateixos objectius que S.J Leinonen es va proposar estudiar (3).

Cada institució firma un conveni multilateral de cooperació amb cada una de les altres institucions. A més, hi ha convenis de cooperació bilaterals per a cobrir intercanvis d'estudiants del programa ERASMUS, de postgrau, màster i de professorat. Per a poder participar en aquest programa de mobilitat només hi ha dos requisits, el primer és saber anglès i el segon és que l'escola o la universitat ha de pertànyer a una de les institucions membre de l'ENM.

Els membres decideixen el número de places que poden i/o volen oferir i en quina època de l'any. Els períodes d'intercanvi són tres: març, maig i octubre i estan establerts de manera que coincideix amb períodes de pràctiques dels estudiants d'infermeria de cada país. En un moment donat pot haver una oferta d'unes 80 places arreu d'Europa per a que els alumnes puguin fer l'intercanvi físicament.

L'organització de l'estada, de les pràctiques i de les sessions de reflexió depèn de cada institució. Els alumnes han de fer la inscripció en la qual posen un màxim de tres institucions en ordre de preferència i a més tenen un apartat on poden suggerir on els hi agradaria fer les pràctiques clíniques, si a hospital o a primària. En el moment que l'alumne/a és acceptat, el representant de l'intercanvi del país demanat es posa en contacte amb l'alumne/a amb les instruccions pertinents. Es disposa d'uns quatre mesos per organitzar l'estada.

Fins ara, la universitat Rovira i Virgili ha ofert places per a estudiants estrangers durant els mesos de març i maig des de la seva incorporació a l'any 1997 per que coincidís amb els períodes de pràctiques dels alumnes de segon i tercer. Els països nòrdics han estat els més demandants de les nostres places, encara que hem gaudit de l'estada d'estudiants de tot arreu. Per motius logístics, recomanàvem que els nostres estudiants marxessin a l'octubre per ser el començament del curs i no perdre hores de classes teòriques que podrien interferir en el desenvolupament de la carrera.

Ara que la carrera d'infermeria ha passat a ser grau, la nostra oferta ha canviat i oferim places al març i a l'octubre durant el període de pràctiques de tercer i quart curs. Però, pels alumnes que volen marxar, com que els períodes de pràctiques estan més repartits durant els cursos de segon, tercer i quart, tenen l'avantatge de poder marxar a fora en qualsevol dels tres períodes oferts.

Com a estudiant d'infermeria, es pot participar de dos maneres. La primera, i més coneguda, és la de desplaçar-se a un dels països participants durant 15 dies per a observar i comparar les diferències i les similituds dels diferents sistemes de salut i de les diferents tasques que es realitzen, com a estudiants, en les pràctiques clíniques. La segona és la de participar com alumne/a guia acompanyant els estudiants que venen de fora durant el període de pràctiques. Tant en un cas com en

l'altre, la funció de l'alumne/a "estranger" és la d'observar i la de l'alumne/a "guia" és la d'ensenyar, mostrar i traduir totes les activitats i tasques que realitza.

Realitzar les activitats en un altre centre d'ensenyança ubicat en un altre país amb una cultura diferent enriqueix a tots els alumnes personalment i professionalment. Es comparteixen valors humans i tècniques professionals que ajuden a millorar el desenvolupament integral del professional i que pot produir sinergies positives com ho demostren els resultats obtinguts en la recerca bibliogràfica (4)

Acompanyar a l'alumne/a guia durant les pràctiques clíniques proporciona un aprenentatge mitjançant l'observació que permet tenir una visió global de les tasques pròpies de la infermeria del nostre país. D'aquesta manera poden analitzar i reflexionar en aspectes que la persona que està realitzant la tasca en sí li és més difícil. Aquesta situació proporciona eines per a augmentar l'assimilació de coneixements.

L'estudi realitzat per Lynda S. DeDee i Stephanie Stewart (2003) conclou que, com més jove sigui l'edat de l'estudiant quan fa l'intercanvi, més impacte té l'experiència internacional en el desenvolupament professional, en el desenvolupament personal i les perspectives internacionals (5).

Durant l'estada a fora han d'omplir un diari de reflexions seguint el model andragogical de Knowles (2) . En ell han de plasmar tot el que troben diferent o xocant i el poden compartir amb el tutor a la tornada. Aquesta eina té molt de valor, hagi estat l'experiència positiva o negativa, per a que l'estudiant reflexioni i accepti les diferències (4).

A la tornada se'ls hi demana una valoració per escrit seguint un formulari amb preguntes estandarditzades acordades per la xarxa. L'avaluació és sobre l'estada, el tutor de la institució d'origen, el tutor del país estranger, l'organització, allotjament i

les pràctiques. Els resultats són compartits per la institució hoste i el/la coordinador/a del sistema.

c) Resultats y conclusions

El haver format part d'aquest programa de mobilitat com a una de les professores responsables dels estudiants estrangers durant els últims tres anys, ha fet que se m'hagi despertat la curiositat sobre els beneficis que un intercanvi d'aquestes característiques durant la carrera pot tenir en el futur professional d'infermeria.

L'experiència ha estat força positiva. Dos cops a l'any, març i maig, ens hem trobat amb estudiants de diferents països i de cultures diverses. A més d'organitzar l'allotjament, proposem un horari en el que organitzem sortides culturals i d'esbarjo però sobretot, una reunió de reflexió setmanal, com a mínim, en el que hi participa tot el grup: tutors, alumnes estrangers i els alumnes guia.

Amb les reunions organitzades per a parlar sobre l'experiència, les diferències i les inquietuds de l'estada i amb el feedback de tots els alumnes, hem anat adaptant l'estada en funció dels suggeriments fets per ells mateixos. Són dos setmanes molt intenses i molt enriquidores, tant pels nostres alumnes com pels estrangers. En general, els alumnes que participen en un programa d'intercanvi obtenen més sensibilitat sobre les diferències culturals (4).

El fet que l'idioma de comunicació sigui l'anglès facilita la interacció de tots els alumnes. Les reunions grupals de tots els participants per a poder parlar, comparar, discutir i ensenyar proporcionen una oportunitat meravellosa per a poder participar en la interculturalitat (6).

Investigadors com Inglis i Duffy , entre d'altres, mantenen que a l'estar exposat a un altre sistema sanitari provoca el plantejament d'avaluar possibles canvis en la

pràctica infermera. L'aprenentatge de les diferències culturals ajuda als estudiants a poder proporcionar cuidades apropiats a les diferències culturals (4).

La recerca bibliogràfica m'ha proporcionat informació sobre estudis qualitius i quantitius realitzats sobre intercanvis de més de tres mesos, un dels més coneguts és l'Erasmus i poca informació sobre intercanvis curts, de quatre setmanes, dins del continent europeu. Sí que he trobat articles sobre intercanvis curts entre Estats Units i Anglaterra, entre Estats Units i països orientals i entre Anglaterra i França. Hi ha pocs estudis que comparen les diferències entre intercanvis curts i llargs. En el realitzat per C. Zorn, s'arriba a la conclusió de que l'intercanvi llarg impacte més que el curt (7).

L'estudi realitzat per la Universitat de Carolina del Nord a Wilmington d'estudiants d'infermeria que anaven a Barbados per a 4 setmanes conclou, mitjançant el diari, que són més conscients del seu propi sistema de salut, de la seva educació i de la seva cultura a la tornada (4).

Tota la revisió bibliogràfica aporta conclusions positives sobre els intercanvis. Sí que hi ha diferències entre els intercanvis curts i llargs, però en els primers hi pot participar més gent per dos raons importants, són de curta durada i poden ser més assequibles econòmicament.

Per a millorar l'experiència que aquest programa pot aportar als alumnes d'infermeria, durant la primera setmana s'hauria de planificar la preparació per a la mobilitat amb informació sobre el país estranger mitjançant recerca bibliogràfica, canvi d'impressions, informació de primera mà d'alumnes que ja hagin participat en una experiència similar, i durant la quarta setmana, fer una reflexió sobre l'intercanvi pròpiament dit amb altres alumnes, tant pels que volen marxar com a altres companys de curs (2,4).

Per l'alumne/a que visita un altre país, la preparació de la primera setmana de l'intercanvi és primordial. Un aprenentatge de la cultura, l'idioma, els costums, els sistema de salut augmenta la sensibilitat, incrementa la comprensió i facilita la integració fent que l'estada sigui molt més profitosa.

Per l'alumne que es queda aquí i participa com a alumne guia, també pot ser profitós tenir coneixements sobre el país de l'alumne visitant.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

1. European Nursing Module Network.
<http://www.leeds.ac.uk/europeannursing/index.htm>
2. Watt, S. Law, K. Ots, U. Waago, K. (2002). Reflections Across Boundaries: The European Nursing Module. *Journal of Transcultural Nursing*, 13, 318-324.
3. Leinonen, S. J. (2006). International Nursing Exchange Programs. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 37, 16-20.
4. Button, L. Green, B. Tennah, C. Johansson, I. & Baker, C. (2004). The impact of international placement on nurses' personal and professional lives: literature review. *Journal of Advance Nursing*, 50(3), 315-324.
5. DeDee, L. S. & Stewart, S (2003). The effect of Student Participation in International Study. *Journal of Professional Nursing*, 19, 237-242.
6. Lee, N. J. (1997). Learning from abroad: the benefits for nursing. *Journal of Nursing Management*, 5, 359-365.

7. Zorn, C. R. (1996). The Long-Term Impact on Nursing Students of Participating in International Education. *Journal of Professional Nursing*, 12, 106-110.

